

ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΑΧΤΥΛΗΘΡΑΣ

Πώς επινόηθηκε η δαχτυλήθρα. Τι γράφει η σκανδιναβική μυθολογία. Η γιαπωνέζικη δαχτυλήθρα. Πώς επεκράτησαν κατά το μεσαίωνα η δαχτυλήθρες του Βυζαντίου. Δαχτυλήθρες — έργα Τέχνης, κατά την Αναγέννηση. Η δαχτυλήθρα του Μουσιέου του Λαύβρου, κτλ.



πρώτος άνθρωπος που τρυπήθηκε, πάντως με το γυμνό του πόδι επάνω σε ένα άγκυλο, αυτός ανακάλυψε το παπούτσι, είχε κάποιος σοφός. Έτσι, λοιπόν, κι η πρώτη γυναίκα που ενώ ξραβε, τρύπησε με τη βελόνα το δαχτυλίδι της, ανακάλυψε κι αυτή τη δαχτυλήθρα. Πότε όμως νόησε άραγε αυτή η ανακάλυψη; Η ρωσική τέχνη, όχι βέβαια όπως την έννοούμε σήμερα εμείς, αλλά όπως πρωτοφανερώθηκε, έχει τις άρχες της στην παλαιολιθική εποχή, όταν η γυναίκες δοκίμασαν για πρώτη φορά να δένουν μεταξύ τους γούνες ή δέρματα ζώων, για να σκεπάσουν καλύτερα τη γύμνια τους και να είνε προφυλαγμένες από το κρύο.

Φυσικά, την εποχή εκείνη και η βελόνη ήταν εντελώς πρωτόγονες και γυλόνισαν από άγκυλα ή ψαροκόκαλα. Με τρι-μέσαν όμως έσκαρωναν τις βελόνες αυτές, για να τρυπήσουν τα χοντρά πιστά; Άγνωστον. Βελόνες και τρυπητήρες της παλαιολιθικής εποχής βρέθηκαν πολλά, κατά τις διάφορες ανακαταστάσεις, αλλά δαχτυλήθρα δεν βρέθηκε ποτέ. Δεν έβρουμε πάλι αν είχαν δαχτυλήθρα ή άρχαίες Έλληνίδες, ή Αιγύπτιας, ή Φοινίσιες, μολοντί είνε γνωστό ότι και έγραβαν και νενοτάσαν θαιμάσια.

Στην άρχαία Μυθολογία μόνο μία φορά γίνεται λόγος για δαχτυλήθρα, όχι όμως στη Μυθολογία την Έλληνική, αλλά των Σκανδιναβών. Σ' ένα Νορβηγικό έπος αναφέρεται πως εδ Έριμόντ πήγαι και βρήκε τη Φοίγγα για να την παρηγορήσει για το θάνατο του γιου της Μάλντεντ και της νύμφης της Νάνας και της πρόσφερε για ένδυμα τη χρυσή δαχτυλήθρα της Νάνας.

Όποτε οι άρχαίοι Σκανδιναβοί είχαν δαχτυλήθρες, και μάλιστα χρυσές.

Το σχήμα της δαχτυλήθρας ήταν παντού και πάντοτε σχεδόν το ίδιο, γιατί έπρεπε άνωσώδητο να άποτελή ένα καπέλλο, που σκέπαζε την άκρη από το δάχτυλο. Η κορυφή μόνο της δαχτυλήθρας διαφέρει τότε- τότε. Είνε άλλοτε στρογγυλή και άλλοτε επίπεδη, άλλοτε έχει επάπνευα λεία και άλλοτε έχει διάφορα σκαλωμάτια.

Στην Ιαπωνία η δαχτυλήθρες είνε από πάνω ανοιχτές και μαζώνουν σαν δαχτυλίδι. Η επιφανεία τους είνε σκεπασμένη με μικρές τετράγונες κοιλότητες. Τέτοιες περίπου δαχτυλήθρες χρησιμοποιούν και στην Εύρωπη οι ράφτες.

Κατά τόν Μεσαίωνα, η δαχτυλήθρες ήταν βέβαια γνωστές στην Εύρωπη, άλλ' όταν η Βυζαντινή βασιλοπούλα Άννα παντρεύτηκε στην Ι-

τού αμάτος.  
— Εφταιξα! είνε με μισό στόμα ή νεά.  
— Καλά, σέ πιστεύω. Και γι' αυτό, θα φύγουμε άμέσως, για να σέ ξαναπάμε σπίτι σου πριν ξημερώσει, της άπάντησε αυτός. Έτσι, κανείς δεν θα πάρη ε'δωσι και θα μείνουμε οι μόνοι που θα ξέρουμε το σφάλμα σου. Μά πρόσεξε... Γιατί αν ξανακούσω να πουνε τίποτε για σένα, θα πάω να τά πω όλα στούς γονιούς σου, μ' άκουσ: Νά, κι' ο κύριος από δώ είνε δικαστής. Κίττα τί ανθρώπους άνηούχησες με τις κουταμάρες σου!  
Ξεκίνησάμε, ή άωμορη πουλαχίσα, ο άνθρωπος μου και έγω.  
— Νά, μου είνε έξασνα αυτός. Εκεί δά, στίς καλαμιές την περιμάζεμα τη μικρούλα, λίγο μετά που έσπλώσασε σεις. Κάποιος κοιμωμένος την είνε άρπάξει άπάνω στο άλογο του.  
Ένας αντίηλδος του όμως, τόν πήρε χαμπάρι κι' έτρεξε από πίσω του. Κι' όταν τόν έφτασε, άρπάχησεν σαν λυσασαμένου. Τό κορίτσι έπεσε μοσολιπόθυμο από τό άλογο. Άκούσαμε τότε τό θόρυβο της συμπλοκής. Και τό τούφεκι μου, έπως έξέρετε, δεν άφησε σέ κανέναν από τούς δύο τους να την ξαναπαίσω...  
Σέ δύο άρες, έμασσε μπροστά στο σπίτι τού κοριτσιού.  
— Εύχαριστώ, είνε αυτό ψυχορισταί και έσφιξε επάνω στά χείλη του τό χέρι τού ανθρώπου.  
Και έτρεξε άμέσως και χάθηκε μέσα στο σπ'τι, όπου δλοι κοιμότουσαν άκόμα.  
— Όλα πήγαν καλά, μου είνε τότε ο άνθρωπος. Και τώρα, πάμε στο πανδοχείο.  
Μου φάνηκε έξασνα έξαιρετικά εύγκεκινημένος. Τόν κίτταξα στά μάτια, σαν να τόν ρωτούσα την άττία.  
— Ά, ναι! μου άπάντησε. Δεν σάς τό είνπα φυσικά, μπροστά της. Λοιπόν, είνε ή κόρη της και κόρη μου!...



τάδια, έμεινε στην καινούρια της πατρίδα τις δαχτυλήθρες με Βυζαντινό σχέδιο, που άμέσως έγιναν της μόδας σ' όλη την Εύρωπη. Η δαχτυλήθρες αυτές είχαν την κορυφή ολόστρογγυλή, ήταν πολύ πλατειές στη βάση τους και ήταν ολόκληρες σκεπασμένες με μικρές, στρογγυλές κοιλότητες, όπως κι' η σημερινές.  
Κατά την Αναγέννηση, ή μανία της καλλιτεχνίας και της διακοσμώσεως έφτασε και ως τις δαχτυλήθρες άκόμη. Η δαχτυλήθρες της εποχής εκείνης είνε πραγματικά κομφοτεχνήματα, καλλιμώτατες, από χρυσάφι ή ασήμι, και τόσο σκεπασμένες με πολύμα πικτορία, με διάφορα σκαλωμάτια που παρισταναν χήμαρες, αλιωμένους, άνθη και φύλλα, ώστε καταντούσαν σχεδόν άχρηστες, γιατί ήταν άπόλυτως άδύνατον να εκτελέσουν τό σκοπό τους.  
Και στη Γαλλία, η δαχτυλήθρες εξέλιχθησαν σέ πραγματικά κομφομάτια. Σκαλωσαν επάνω τους διάφορα έμβλήματα, ορτά, οικόσημα, και μαζί με τ' άλλα έδωρα που έπρεπε να κλην ή γαμφορ στή νύμφη, ήταν και μία πολύτιμη δαχτυλήθρα με τό οικόσημό της ή με τ' άρχαία της.

Τό 1684, ένας Όλλανδός χρυσοκόμος, που τόν έλεγαν Νικόλα, έβγαλε μία καινούρια μόδα στίς δαχτυλήθρες, ή όποια έπαραιτεί και σήμερα άκόμη. Το κυλιανόκο τμήμα της δαχτυλήθρας ήταν από χρυσάφι ή ασήμι, ή κορυφή της όμως άπελευθερωμένη από ένα ξαφειό ή άμοργό ή τοτάκι. Και στην τωρινή εποχή γίνεται τέτοιες δαχτυλήθρες, που έχουν κ'άως τό πλεονέκτημα να μη τρυπάν, αλλά έννοείται πως ή πέτρα της κορυφής τους είνε ένα από γυαλί.

Έπί Λουδοβίκου ΙΕ' και άργότερα επί Λουδοβίκου ΙΣ', παρουσιάσανται δαχτυλήθρες κομφομένες από...ποροείλη! Είνε κι' αυτές πραγματικά κομφοτεχνήματα, στολισμένες με γυλόνια και άλλα παρόμοια σκαλωμάτια, τα δέ χρωμάτια τους ήταν θαυμάσια σέ λεπτότητα και άποχρώσεις.

Στό Μουσιέον τού Λαύβρου υπάρχει μία άρωμασμένη και πολύ περίεργη δαχτυλήθρα. Είνε όλη από σμάλο, εκτός από την κορυφή της, που είνε από ασήμι. Στη βάση της είνε γύφο- γύφο χαραγμένη μία χρονολογία : 1587, και Γερμανικά ή φράσεις: «Μ' αυτό τό πόρο σου στέλνω και την καρδιά μου. Πιός ξέρει για ποιά ξανθή Γκαρτέχεν της εποχής εκείνης παιδεύτηκε να σκαλισή τη δαχτυλήθρα ο καιμένος ο χρυσοκόμος.

Η Κίνα φημιζόταν πάντοτε για τις θαυμάσιες δαχτυλήθρες της, που έχουν τό σχήμα τού λατού.  
Στίς Ινδίες πάλι, η δαχτυλήθρες γίνονται από κέρατο βουβάλου και εουλώνονται με τόν τούνο. Ο κύλιανός είνε γυαλιστερός και λείος, ή κορυφή επίπεδη και σκαλισμένη, για να ειδικώνη τό σκαλωμάτι της βελόνης.

Και για να έβουσιμε στίς σημερινές δαχτυλήθρες, αυτές γίνονται από κάθε είδους ύλικο, από χρυσάφι, ασήμι, σμάλο, κόκαλο, πάστα, σίδερο κτλ. Η καλύτερες όμως είνε ή ασήμενες και ή σιδερένες. Κι' όταν πρόκειται ν' άγοράσετε μία δαχτυλήθρα, κυρία μου, πρέπει να την διαλέξετε ούτε πολύ πλατειά, γιατί γλιστράει από τό χέρι, ούτε πολύ στενή, γιατί απήγαννε τό δάχτυλο, ούτε πολύ μακριά, γιατί σ'ς έμποδίζει να λυγίστε την άφθροση.  
Και για την άγορά μας δαχτυλήθρας άκόμη χρειάζετα προσοχή!...

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Ο ΖΩΝΤΑΝΟΣ ΣΚΥΛΛΟΣ

Ένας Έβραίος πλοιοτής της Δαμασκού, ο Γιακούμπ, ύπηρετούσε στόν Τουρκικό στρατό. Μόλις όμως άκουσε τις πρώτες τουφεκές σέ κιά μάχη, τώβασε στά πόδια. Οι Τούρκοι βγήκαν στό τέλος νικητάι, ήταν όμως μεγάλες άπώλειες, και στο βραδυνό προσκλητήριο πούλ λίγυ άνδρες βρέθηκαν ζωντανοί. Έκείνη την ώρα ο Γιακούμπ, που φορούσε από την πείνα, αναγκάστηκε να γυρίση ντροπασαμένος και να παρουσιασθή στόν άρχηγό του.

— Σκύλλε... Γιατί τού σκύλλου, λιποτάχτη!... άρχισε να τόν βρίζη ο άξιωματικός.

— Μή θυμώνετε, κύριε λοχαγέ, είνε τότε ο Γιακούμπ, έκετυτικά. Ένας ζωντανός σκύλλος άξίζει περισσότερο από δέκα νεκρά λιοντάρια...

ΣΦΟΔΡΑ ΛΟΓΙΑ

Κανείς δεν νοιώθει της ζωής την γλύκα, την αξία, πριν δοκιμάσει μία φορά και λίγη δυστυχία. Σ α α δ ή

Με πέλεκυ άστραπόμορφο ή άλύπητη έπιτοήμη, χτυπάει και σπάει τό εϊδαλο και τό ρ'χνει συντρίμμι. Κ. Παλαμάς